

Behandlingsplanering

Ann-Gerd Melin

Verksamhetschef

Beroendekliniken, Sahlgrenska
Universitetssjukhuset

Behandlingsplanering

- **Screening:** finns problem?
- **Kartläggning:** resurs-, problem- och behovsinventering
- **Behandling:** Inom vilka områden finns problem? Vilken typ och hur omfattande? Diagnos?
- **Avstämning:** Stanna upp? Fortsätta? Ändra riktning? Lägga till? Dra ifrån?
- **Uppföljning:** Vad har förändrats? Vad behöver vi fortsätta arbeta med?

Att anpassa behandling, kartläggning

- **”Missbrukarprofil”** – missbruket, medicinska faktorer, sociala faktorer, psykiska faktorer, tidigare behandlingsinsatser
- **Klientens egen uppfattning om vad som hjälper**
- **Fas i förändringsprocessen** – före begrundan, begrundan, förberedelse/beslut, handling, stabilisering

Kartläggning/bedömning

- Kan aldrig vara heltäckande
- Handläggare/behandlare har personliga begränsningar
- Kritisk hållning till egen och andras bedömning
- Vad är primärt respektive sekundärt
- Vad grumlar bilden?
- Djupet på intervjun
- Till vad ska informationen användas?
- Vilken kompetens behövs vid kartläggning/bedömning?
- Balans struktur/relationskapande
- Vad är fakta?
- Vad är föreställningar?

Berättelsen

- **Det levda livet** – det som har inträffat, "objektiva" bakgrundsfakta
- **Det upplevda livet** – tankar och känslor, de upplevda bakgrundsfaktorerna
- **Det berättade livet** – förväntningar
- **Berättandet sker i nuet och påverkas av det som är relevant för nuvarande liv**

Kartläggning som motivation, olika mål i olika faser-

Före begrundan:

förståelse för att
förändring är
nödvändig

Begrundan: utforska
och lösa
ambivalensen

Beslut: konkreta
planer

Handling: verkställa
planen, "ge sig in i
behandling"

- **Definiera problemområden kopplade till missbruk**
- **Beskriva problemen konkret**
- **Fördjupa synen på problemen: hur hänger olika problem ihop?**
- **Tidigare hanteringsförsök: hur gick det då?**
- **Inventera resurser**

Att skapa förändringsutrymme

- **Mötet**
- **Arbetsallians** – gäller såväl klientens som handläggarens förmåga till att skapa relation, klientens svårigheter i symtombild, handläggarens förståelse och engagemang, samstämmighet om mål och uppgifter
- **Insikt** – upptäcka problem, se de negativa konsekvenserna, se alternativ, ha tillräcklig tilltro till egen förmåga